

ÅRSBE RETNING 2016

EXPERI
MENT
ARIUM

INDHOLDS FORTEGNELSE

EXPERI MENT ARIUM

- 3** LEDELSESBERETNING
- 6** DIRECTOR'S REPORT
- 8** ORGANISATION
- 10** ÅRETS HØJDEPUNKTER
- 12** EXPERIMENTARIUMS UDSILLINGSUNIVERS
- 21** DET NYE EXPERIMENTARIUM
- 23** BIDRAGSYDERE
- 25** REGNSKAB 2016
- 29** PROJEKTER OG MEDLEMSSKABER

REDAKTION OG INDHOLD:

Morten Hygum Sørensen

Christian Juul Yssing

Mai Murmann og

Kim Gladstone Herlev

LAYOUT:

Helle Madsen

BILLEDER OG VIDEO:

David Trood

Adam Mørk

Christian Juul Yssing

Henrik Prætorius

Hans Ole Madsen

LEDELSES BERETNING

Det nye Experimentarium åbner

Den 26. januar 2017 blev en kæmpe forløsning for Experimentarium. Det blev dagen, hvor Hans Kongelige Højhed Kronprins Frederik kunne åbne det nye Experimentarium under overværelse af 550 inviterede gæster. Åbningen markerede tre års intenst arbejde med opførelse af den nye bygning samt udvikling og produktion af 16 nye udstillinger. Især 2016 krævede en helt ekstraordinær indsats af Experimentariums medarbejdere.

Åbningen udskydes til 2017

Lad mig starte med et tilbageblik til 2015. Den 27. april blev en dag, alle med tilknytning til Experimentarium

vil huske. Det blev dagen, der i modsætning til åbningsdagen i januar 2017 markerer et lavpunkt i Experimentariums ombygningsprojekt; dagen hvor en storbrand hærgede Experimentarium og især nabobygningen Strandvejen 56. Den planlagte åbning 16. september 2016 blev trods branden fastholdt. Helt frem til foråret 2016, hvor vi måtte erkende, at konsekvensen af branden desværre blev en udskydelse til 2017.

Interimsudstillingen på Papirøen lukker

I januar 2014 flyttede Experimentarium sin udstilling til to ombyggede haller på Papirøen i Københavns Inderhavn. I disse idylliske omgivelser helt ud til havnebassinets med Operaen som nabo og med udsigt til

Nyhavn og Skuespilhuset præsenterede vi hver dag helt frem til den 16. maj 2016 en reduceret udstilling for et årligt publikum på 200.000 gæster. Experimentarium lukkede interimsudstillingen som planlagt i maj 2016 og fremljede herefter hallerne til Fauruskov Foundation. Da åbningen samtidig viste sig at blive udskudt som følge af branden, måtte Experimentarium desværre gennemføre en væsentlig tilpasning af organisationen.

Tre forskellige adresser bliver til én

Gennem hele interimperioden har medarbejderne været placeret på tre forskellige adresser. Driftsafdelingen holdt til ved den midlertidige udstilling på Papirøen, udviklingsafdelingen var placeret på adressen Ved Amagerbanen 11 på Amager, mens økonomiafdelingen og den kommercielle afdeling var indkvarteret på Danneskiold-Samsøes Allé 24. Hver fredag morgen før åbningstid mødtes alle medarbejdere i udstillingen til fællesmøde for at afbøde konsekvenserne af ikke at holde til under samme tag. Der er dog ingen tvivl om, at alle medarbejdere så frem til den dag, da man igen kunne samles på Tuborg Havnevej i Hellerup.

Indflytning sker i etaper

Indflytningen i det nye hus startede så småt i august måned 2016, og i ugen efter efterårsferien midt i oktober måned var alle Experimentariums medarbejdere samlet igen i de nye kontorlokaler. Bygningen bar præg af ikke at være helt færdig, og i en lang periode, som strakte sig ind i 2017, måtte medarbejderne arbejde side om side med entreprenørerne. Det gav udfordringer.

Byggeriet nærmer sig sin afslutning

Den største udfordring var, at Experimentariums håndværkere måtte opsætte de mange nye udstillinger,

samtidig med at entreprenørernes håndværkere færdiggjorde udstillingsrummene. En overtagelse i etaper og aftaler om at arbejde side om side blev indgået, og langt hen ad vejen lykkedes denne udfordring ganske tilfredsstillende. Behovet for at åbne Experimentarium hurtigst muligt og dermed sikre livsvigtige entréindtægter var indlysende, og da åbningsdatoen blev fastlagt til 26. januar 2017, var ingen i tvivl om, at det ville kræve en kæmpe indsats fra alle sider at nå i mål.

En slutspurt uden sidestykke

Udvikling og produktion af de 16 nye udstillinger har stået på gennem tre år, og de sidste måneder af 2016 skulle alle udstillinger opsættes, testes igen og tilpasses, samtidig med at nye driftsrutiner skulle afprøves og læres. Det blev en slutspurt uden sidestykke. Samtidig med klargøring af udstillingerne blev sidste hånd lagt på Experimentariums nye visuelle identitet, markedsførings- og pressearbejdet steg i intensitet, og selve åbningen blev planlagt ned til mindste detalje. Alt dette lod sig kun gøre med en ekstraordinær indsats fra alle Experimentariums medarbejdere og ikke mindst fra Experimentariums bestyrelse, som trådte til med stor energi og ydede en meget aktiv indsats i den vigtige periode frem mod åbningen.

Vi nåede det

Den 26. januar 2017 blev i sandhed en kæmpe forløsning for Experimentarium. Modtagelsen af den nye bygning og de mange nye udstillinger har overgået vores vildeste forhåbninger, gæsterne strømmer til og tilbringer mange timer i selskab med naturvidenskabelige og teknologiske fænomener, og interessen fra medierne har

været enorm. Det er ikke nogen hemmelighed, at der er mange store og svære opgaver at løse i en helt ny bygning, der er dobbelt så stor som tidligere. At opleve glade børn og voksne i alle aldre fylder os alle med energi og motivation til at yde den nødvendige indsats i tiden, der kommer.

Tak

Den opgave, Experimentarium har løst gennem de seneste år, kræver stor tillid og mange ressourcer. Begge dele har vi modtaget fra en lang række danske fonde, der alle har troet på projektet og støttet Experimentarium såvel økonomisk som moralsk. Lige fra købet af Tuborgs gamle tappehal i 2008 og til opførelsen af den nye bygning samt produktion af de mange nye udstillinger har den helt afgørende faktor været fondenes støtte og opbakning. Experimentarium skal opleves som en fantastisk gave til interaktiv formidling af naturvidenskab og teknologi, doneret af fremsynede fonde.

Derudover skal der lyde en tak til Gentofte Kommune for stor imødekommenhed i forbindelse med færdiggørelsen af byggeriet og et i øvrigt altid godt partnerskab.

Kim Gladstone Herlev
Administrerende direktør

HELIX-TRAPPEN

er 100 METER LANG og har 182 TRIN.

Trappen vejer i alt 160 TONS og er beklædt med 10 TONS KOBBER.

Man kunne præge knap 2,4 MILLIONER 50-ØRER af kobberet fra Helix-trappen (en 50-øre vejer 4,3 GRAM og består af 97% KOBBER).

SE VIDEO FRA HELIXTRAPPEN

DIRECTOR'S REPORT

Opening the new Experimentarium

January 26, 2017 marked a huge milestone for Experimentarium. On this date, His Royal Highness Crown Prince Frederik officially inaugurated the new Experimentarium in the presence of 550 invited guests. The inauguration marked three years of construction work on the new building as well as the development and production of the 16 new exhibitions. Especially 2016 required an almost superhuman effort by Experimentarium's staff.

Postponed opening

Let me begin by looking back. April 27, 2015, marked the absolute low point for everyone at Experimentarium. A great fire ravaged the building site of the new Experimentarium and the neighboring building Strandvejen 56. The planned opening date in September 2016 was optimistically kept in place for almost a year. But by the end of spring 2016, a postponement until 2017 could no longer be avoided.

Closing the interim exhibition

In January 2014, Experimentarium moved its permanent exhibition to two halls at Papirøen in Copenhagen's harbor. In these idyllic surroundings, right next to the harbor basin with the Opera as our neighbor and overlooking Nyhavn and The Playhouse, Experimentarium presented a reduced exhibition for an annual audience of 200,000 guests. The interim exhibition closed as planned in May 2016 and the

halls were subleased to the Faurshou Foundation. However, as the opening of the new Experimentarium was postponed due to the fire, we unfortunately had to adjust the organization significantly.

From three addresses to one

As the new Experimentarium was built, the staff worked from three different addresses. The Operations Department was located at the interim exhibition at Papirøen, the Development Department was located at Amagerbanen 11 in Amager, and the Finance Department and the Commercial Department were housed at Danneskiold-Samsøes Allé 24. Every Friday morning before opening hours, all staff members met for an all-hands meeting in the exhibition, compensating somewhat for the challenges posed by working from different addresses. We were all looking forward to the day when we could be together again at our original address at Tuborg Havnevej 7, Hellerup.

Moving into the new Experimentarium

The move to the new Experimentarium began in August 2016 and was executed in stages. In the middle of October 2016, the staff was reunited in the brand-new offices and workshops in the new Experimentarium. The building was not completely finished and stretching well into 2017, the staff had to work side by side with the contractors. This certainly presented us with many challenges.

Pushing towards completion

The biggest challenge was that Experimentarium's craftsmen were building the 16 new interactive exhibitions, as the contractors were still finishing the showrooms. An acquisition in stages and forging agreements to work side by side, meant for a satisfactory resolve to this challenge. The need to open Experimentarium as soon as possible and secure a vital flow of income was obvious. The new opening date was scheduled for January 26, 2017. No one could be in any doubt that completing the new Experimentarium in time would require immense collective effort.

One last push

The development of the 16 new interactive exhibitions was already three years under way. In the last months of 2016 the exhibitions were finally set up, tested, adapted and re-tested, while new operating procedures were developed and rolled out. This final push, I dare say, is unparalleled in world history, and the efforts by Experimentarium's staff is unsurpassed. Meanwhile the new visual identity for the new Experimentarium was finalized, marketing and PR efforts were intensified, and the official inauguration was planned down to the smallest detail.

We made it!

January 26, 2017, was indeed a huge milestone for Experimentarium. The reception of the new building and the new exhibitions surpassed our wildest dreams. Guests have flocked to the new Experimentarium,

spending hours exploring science and technology, and the media attention has been overwhelmingly positive. We are still growing into our brand-new building – twice as large as the first Experimentarium. But seeing children and adults of all ages enjoying and exploring the new Experimentarium fills us all with energy and motivation to push on and do our very best.

Thank you!

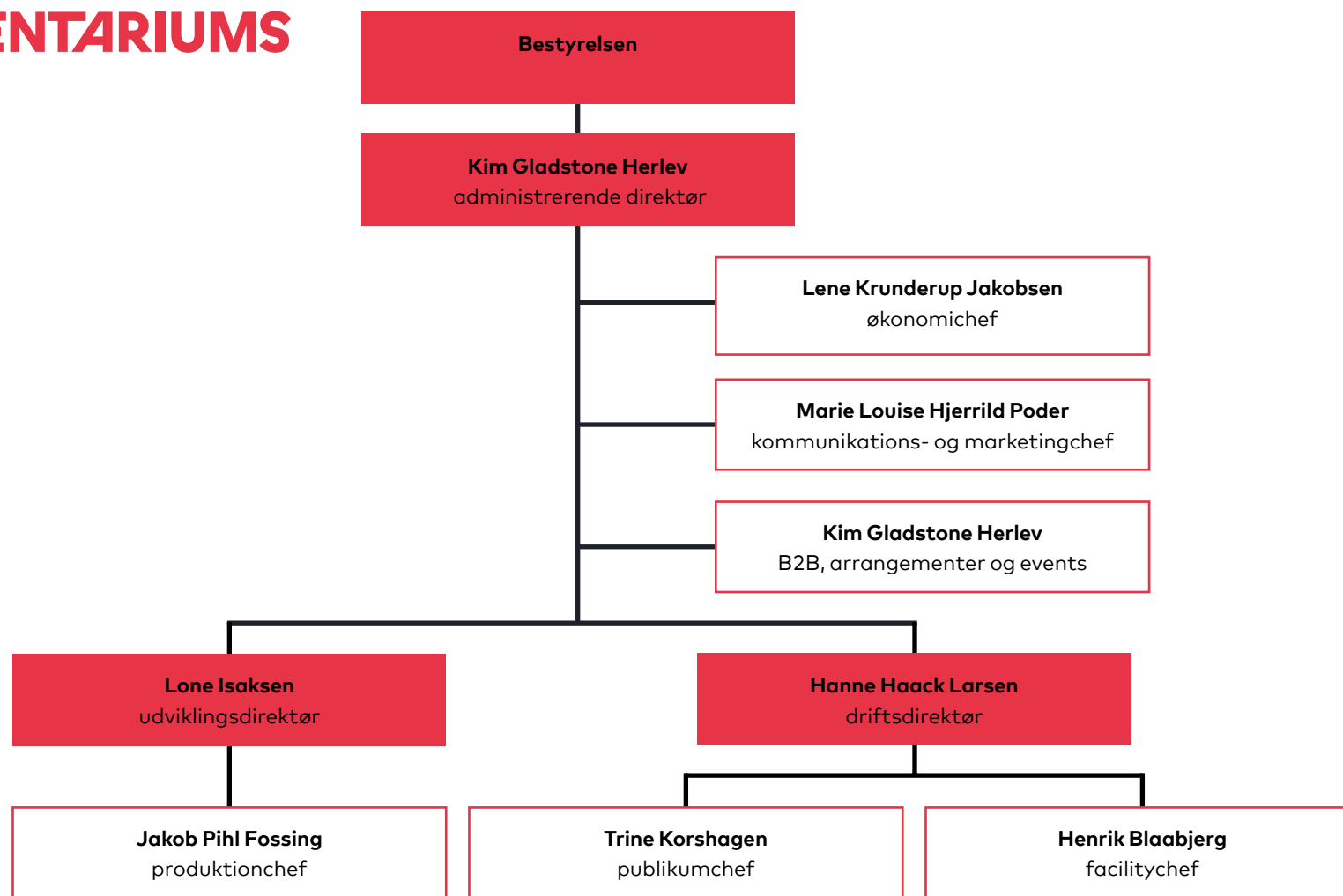
Experimentarium has lifted an immense task. Delivering on the plans to build a world-class science center has required great trust and plenty of resources. We have received ample amounts of both from a range of Danish foundations, all of which have believed in the project and supported Experimentarium economically as well as morally. The support of our benefactors has been decisive, from the acquisition of Tuborg's old bottling plant in 2008, to the costly construction of the new building and the new exhibitions. The new Experimentarium is indeed a fantastic gift, donated by foresighted foundations to forward the interactive dissemination of science and technology.

I would also like to offer Experimentarium's warmest thanks to the Municipality of Gentofte. The forthcoming support of the municipality was key to completing the new Experimentarium. I look forward to continuing our always strong partnership.

Kim Gladstone Herlev
CEO

ORGANISATION

EXPERIMENTARIUMS LEDELSE

Experimentariums ledelse pr. 1. juni 2017

BESTYRELSEN PR. 31. DECEMBER 2016

Experimentariums bestyrelse består af seks repræsentanter

Frida Frost

Formand for bestyrelsen

COO ved PowerLabDK, DTU
Bestyrelsesmedlem, DIP
Tidligere formand for IDA

Sheena Laursen

Medarbejdervalgt medlem af bestyrelsen

Programleder, internationale projekter

Peter Kürstein

Næstformand for bestyrelsen

Bestyrelsesformand for Radiometer

Hans Christian Korsgård Madsen

Medlem af bestyrelsen

Bestyrelsesformand i Fonden DBK
Medlem af bestyrelsen i LENEØ A/S
Medlem af repræsentantskabet i Nykredit
Tidligere direktør for Danske Spil A/S

Morten Kisendal Fabricius

Medarbejdervalgt medlem af bestyrelsen

Programleder, udvikling *

Jens Wittrup Willumsen

Medlem af bestyrelsen

Holder flere bestyrelsesposter, bl.a. formand for
Dansk Selskab for Virksomhedsledelse.

* **Karsten Madsen**, undervisningsmedarbejder, tiltræder som medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem pr. 25. april 2017 og erstatter Morten Kisendal Fabricius.

ÅRETS HØJDE PUNKTER

25. APRIL

Åbningsdatoen rykkes

Åbningen flyttes fra september 2016 til januar 2017. Det betyder nye produktions- og tidsplaner. Blandt andet bliver Bobleriet og Under Huden bygget på eget værksted, og der laves forprojekt på udstillingen Den Lille By, som åbner i begyndelsen af 2018.

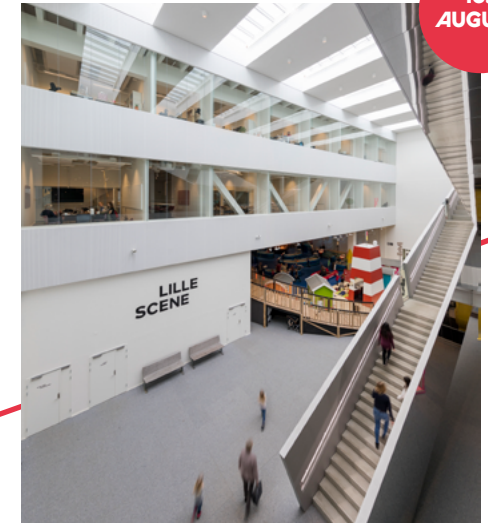
16. MAJ

Sidste åbningsdag på Papirøen

Flytteholdet pakker ned, og efter en uge er alt på lager i Helsingør. Nu har hele organisationen blikket rettet mod at bygge udstillinger og forberede markedsføring og drift af det nye hus.

16.
AUGUST

De nye udstillinger tager form

De tomme haller på 1. og 3. sal overtages, og vi går fra at arbejde med modeller og mockupper til virkelighed. De første vægge til Sansetunnelen, Lyslabyrinten og Den Interaktive Biograf sættes op.

Personalet flytter ind

For første gang i to år samles alt personale på Tuborg Havnevej. Kontorerne er endnu ikke færdige, men stemningen er høj, og der knokles med udstillingerne trods papkasser, manglende udsugning og en interimistisk kantine.

17.
OKTOBER

Experimentariums nye hjemmeside går i luften

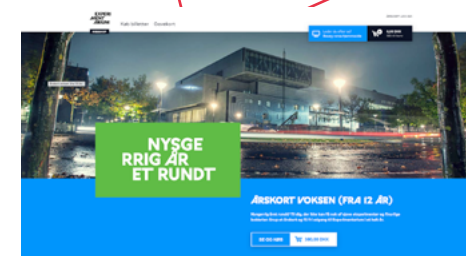
I midten af oktober har vi premiere på vores nye hjemmeside. Hjemmesiden understøtter gæsternes besøg på Experimentarium gennem praktisk info, et digitalt kort og guide til alle udstillingerne.

Videonedtælling til åbningen

I samarbejde med fotograf David Trood slipper vi i efteråret en drilsk rød kugle løs i de nye udstillinger. Det medfører en række små videofilm med indlagte gættekonkurrencer, der giver gæsterne mulighed for at vinde årskort til det nye Experimentarium. Den første film har premiere 31. oktober, og siden følger 11 virale videoer frem mod åbningen.

1.
DECEMBER

Webshoppen

Webshoppen på Experimentarium.dk går i luften, og gæsterne kan nu købe årskort, billetter og gavekort til det nye hus.

EXPERIMENTARIUMS UDSTILLINGS UNIVERS

2016 var året, hvor et stort udstillingspuslespil skulle lægges. Hele 16 udstillinger skulle der gøres plads til i det nye hus i Hellerup. Nøgleordet blev navigation: Gæsterne skulle kunne orientere sig og finde vej mellem udstillingerne. Da vi ikke havde adgang til de rigtige haller, blev resultatet puslet sammen på en 1:50 model.

Udstillingsområderne ved åbningen består af en mørk og en lys etage, hvilket gør det muligt for gæsterne at skelne de to etager fra hinanden.

- 1. sal**, som i forvejen er lys og rummelig, er derfor malet hvid.
- 2. sal**, som er mere lavloftet, er malet sort og giver dermed plads til ro og fordybelse.

Dertil kommer tagterrassen med udstilling under åben himmel.

Udstillingerne er designet forskelligt, så gæsterne tydeligt kan fornemme, når områderne skifter, og dermed hvor de befinder sig. Vi har lånt af byens kendetegn og har tænkt i pejlemærker, pusterum, gangarealer og tydelige kanter, der markerer, om man er inde eller ude af en bestemt udstilling.

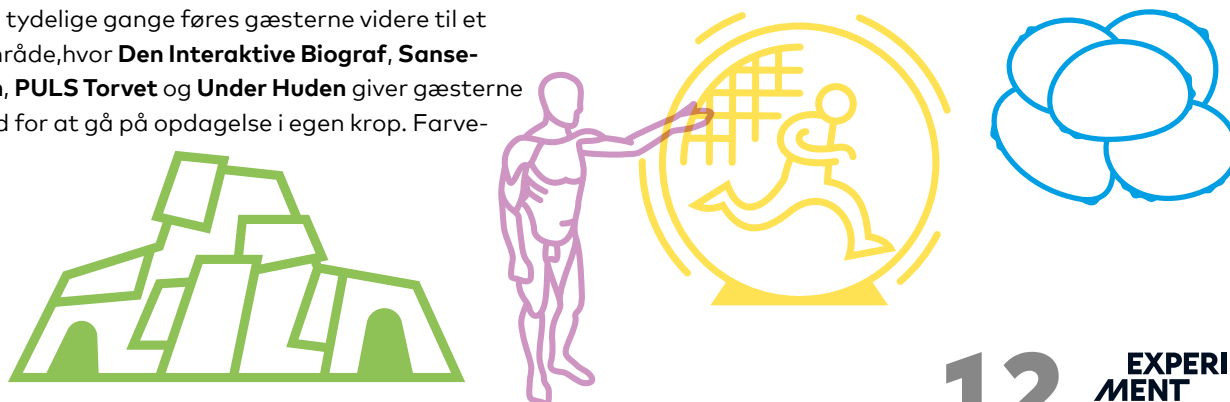
På den lyse 1. sal er udstillingen **Havnen** placeret tættest på indgangen og den store kobberbeklædte Helix-trappe. Havnen sætter fokus på transport og logistik og har et markant kendetegn i kraft af sin store kuglebane, som via snoede baner demonstrerer hvordan varer transporteres over hele verden.

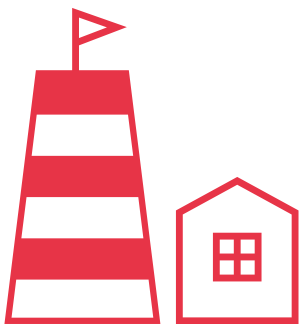
I et sidelokale ligger **Energi Zonen** lidt afsides med mere ro til at tænke over de ny-renoverede aktiviteter om vandkraft, vindmøller, solceller.

Gennem tydelige gange føres gæsterne videre til et kropsområde, hvor **Den Interaktive Biograf**, **Sanse-tunnelen**, **PULS Torvet** og **Under Huden** giver gæsterne mulighed for at gå på opdagelse i egen krop. Farve-

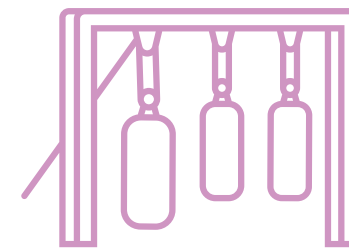
universerne passer til temaet om kroppen. De er varme eller livlige, så udstillingen står i kontrast til Havnens blålige univers.

I et afsides lokale kan man tage et pusterum med **Gærcellen**. Her kan man i dæmpet belysning lære om de biokemiske processer i gærceller. Gærcellen flankeres af endnu et pejlemærke; det store Tappehalsur, der som en påmindelse om bygningens historie fortæller om sodavandsbrygning i 1930'erne.

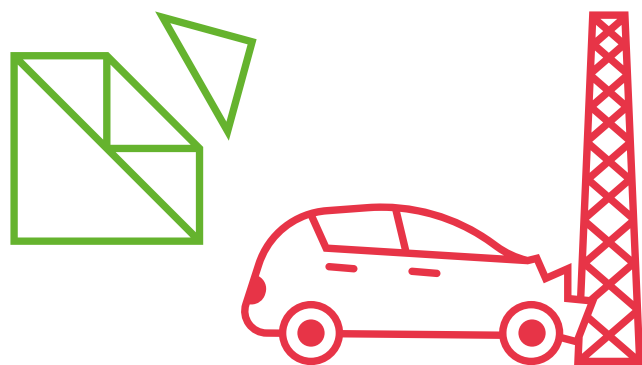

LYS

Bagerst på 1. sal afgrænser et kæmpe vægmaleri af Carl Krull den nye vandudstilling **Stranden**, der tager badesikkerhed og vand under kærlig behandling. Et stort skib, en kobberfarvet ubåd og et livreddertårn gør det muligt for gæsterne at spotte det maritime tema på lang afstand.

Gæsterne føres via den store Vektor-trappe fra den lyse 1. sal op til den mørke, intime 2. sal. Her mødes man først af **Bobleriets** lysende væg i alle sæbeboblens farver. Den gamle sæbeboblekending er nu redesignet og præsenterer på ny de klassiske aktiviteter i flotte, æstetiske rammer.

Byggepladsens kuglebaner, trillebører, kraner og hjelme i krads farver står i stærk kontrast til Bobleriets drømmende univers. Her kan de helt små børn og deres forældre lære om et af fysikkens mest grundlæggende områder: Mekanik.

Midt på etagen ligger **Lyslabyrinten** lukket om sig selv, så farvespil, skygger, lysrefleksion og laserharpe kan få præcis det rum, de har brug for. Det giver på én gang tydelige ganglinjer og forstærker etagens rolige hulestemning. Den giver også rum og ro til den gamle klassiker **Cirkus Fysikus**, der kendetegnes på sine primærfarver og klassiske eksperimenter.

I et mindre rum ved siden af finder man etagens eneste lysindfald og udstillingen **Hovedbruddet**. Her kan man lave puslerier og hjernevridere i fred og ro. På den modsatte side af gangen findes udstillingen **Bliv Set i Trafikken**, der sætter fokus på trafiksikkerhed.

Til slut møder man **Idéværkets** industrielle scenografi. I Idéværkets fabrik hjælper direktøren dig til at få flere idéer. Måske kan du en dag figurere blandt de mange danske opfindelser, som findes i **Opfindelsernes Hus** - Idéværkets rolige, hvidmalede makker, der inviterer til en sidste refleksion og fordybelse.

Fortsætter man helt op til taget, møder man Experimentariums tagterrace, der er indrettet med interaktive legeredskaber, som kobler bevægelse med teknologi, matematik og musik. Tagterrassen åbnede i påsken 2017.

HOLD ØJE MED ORANGE MERKAT

Hvad får hvad til at bevæge sig?

Kraft fra børnene sætter gang i bevægelse. Kraften overføres med kæden og mere led og løfter til slut...

1 PEDALENE
Pedalerne er indrettet, så der overføres kraft fra pedalerne til kæden. Den ene fod presser fremad på pedalen, mens pedalen er i bund. Så tager den anden fod over og presser fremad. På den måde kan kæden holde sig i bevægelse, så der ikke opstår pause.

2 TANDHJULENES TÆNDER
Er som kroge, der kan tage fat i kæden. Kæden er på samme tid aktiv og løst. Den er løst af et hårdt materiale, så den kan holde til et stort træk. Og den er højlig, så den kan dreje rundt. Hullerne i kæden passer med størrelsen på tandhjulenes tænder.

3 TROMLEN
Tromlen drejer trosspindene rundt. Med en mindre diameter på tromlen skal der bruges mindre kraft for at dreje tromlen. På den måde kan man vælge den diameter på tromlen og tandhjulet, som passer til de kræfter, man har. Det kaldes udvælgning.

Keep an eye on the orange market. What makes what?

Power from the children is transferred through the chain and more links and lifts to the end...

1 The pedals
The pedals are designed so that power is transferred from the child's foot to the chain. One foot pushes forward on the pedal, while the other foot takes over and pushes forward. In this way, the chain can keep moving, so there is no pause.

2 The teeth on the sprockets
They are like hooks that can catch the chain. The chain is both active and loose. It is made of a hard material so it can withstand a large pull. And it is high so it can rotate. The holes in the chain fit the size of the sprocket's teeth.

3 The drum
The drum rotates the cables around. With a smaller diameter drum, less force is needed to rotate the drum. In this way, you can choose the diameter of the drum and the sprocket, which suits the forces you have. This is called selection.

SE VIDEO FRÅ BYGGEPLADSEN

POUL KATTLER

Projektleder på udstillingen Havnen

„Oprindelig ville vi lave en miniature-verden med små containere, der skulle fragtes rundt, men en kasse er svær at flytte rundt på. En kugle ruller til gengæld let, og så var idéen om kuglebanen født. Vi vidste ikke, om idéen ville virke. Derfor byggede vi hele kuglebanen af nedløbsrør og tagreneder i en lagerhal på Amager og fik børn til at teste, mens vi videreudviklede“, fortæller Poul Kattler.

TINA DALHOFF
Projektleder på udstillingen
Lyslabyrinten

„Lyslabyrinten er en verden af fantastiske farver, damp og lange skygger. Lys opleves som stemninger, og derfor skal gæsterne have kroppen, sanserne og følelserne i brug. Det er udgangspunktet for vores design. Fra den oplevelse skal nysgerrigheden trække dig videre til videnskaben bag“, forklarer Tina Dalhoff.

HENRIK HELGAUN

Projektleder på udstillingen Stranden

„Vi skulle slet ikke have haft en ny vandudstilling. Den, vi havde, var kun halvandet år gammel. Den gik desværre tabt under den store brand i 2015, og vi måtte bygge en ny på rekordtid. Vi tog alle de gode erfaringer fra tidligere og bragte dem over i en ny og forbedret udstilling, der skaber endnu bedre oplevelser for publikum om badesikkerhed, leg med vand og de fysiske og kemiske fænomener, som man møder på en dansk badestrand“, fortæller Henrik Helsgaun.

FRA UDVIKLING TIL DRIFT

En udstilling kommer først til live for gæsterne, når den er i drift. Den skal kunne formidles, være rengøringsvenlig, kunne repareres og være sikker. Derfor er samarbejdet mellem Udviklingsafdelingen og Driftsafdelingen helt essentielt, når udstillingsidéerne skal realiseres og overføres til driftssikre udstillinger.

RIKKE AGERSTED

Planlægningsmedarbejder

„Vi har udvekslet mange erfaringer med projektgrupperne ved udviklingen af Sansetunnellen og Bøbleriet. På workshops og møder har vi eksempelvis diskuteret, hvilket gulv Bøbleriet skulle have, fordi vi vidste, at gæsterne havde tendens til at glide i sæbevandet. Det skulle være meget ru, men ikke mere ru, end at det kunne rengøres. Vi fik også lavet videoovervågning i Sansetunnellen, fordi vi af erfaring ved, at der kan opstå situationer, hvor børnene laver unoder, fordi de tror, de ikke bliver set. Så nu kan vi tænde lyset, eller tale med gæsterne over højtaleranlægget, hvis vi vurderer, at gæsterne har brug for vejledning.“

LEA HJÆLMSØ HANSEN Projektkoordinator

„Sikkerhedsvurderinger er et fælles dokument for projektgruppen og Driftsafdelingen, hvor man vurderer sikkerheden af samtlige aktiviteter i en udstilling. Skæve vinkler og små huller kan lynhurtigt give en brækket finger eller ankel. Vi har arbejdet systematisk med sikkerhedsvurderinger, siden vi lavede PULS-udstillingen, og der hvor vi blandt andet har set en tydelig effekt er i Balancekøkkenet i PULS. Her skal man løbe meget rundt, og derfor havde vi gjort rigtig meget ud af sikkerhedsarbejdet. Resultatet har været otte skader, siden den åbnede i påsken 2015, hvilket er LANGT færre, end vi havde troet muligt. Det viser, at arbejdet giver et reelt resultat. Derfor har vi lavet sikkerhedsvurderingerne tidligt og revideret dem løbende i takt med udviklingen af samtlige nye udstillinger. På den måde undgår vi, at der opstår ubehagelige overraskelser.“

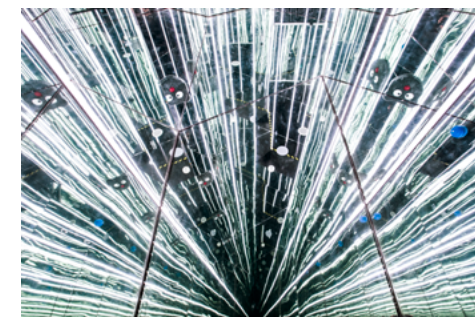
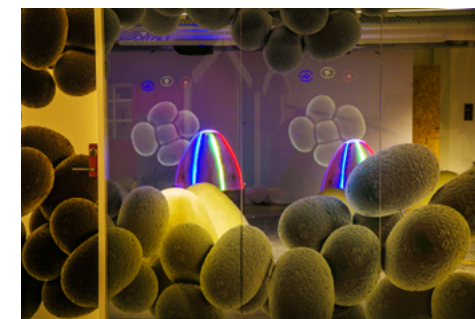

VERDENS FØRSTE INTERAKTIVE BIOGRAF RYKKER IND

Verdens første interaktive film, den tjekko-slovakiske film Kinoautomat, havde premiere på verdensudstillingen i Montreal i 1967. Siden er der gjort talrige forsøg på at lave interaktive biografoplevelser, men teknologierne er aldrig slået an.

Der er også gjort forsøg med brug af bevægelsessensorer i både traditionelle biografteater og 3D-biografteater, men Den Interaktive Biograf på Experimentarium er den første dedikerede, interaktive biograf baseret på bevægelsessensorer.

UDSTILLING ERNE

DET NYE EXPERI MENT ARIUM

Tid til en ny fortælling

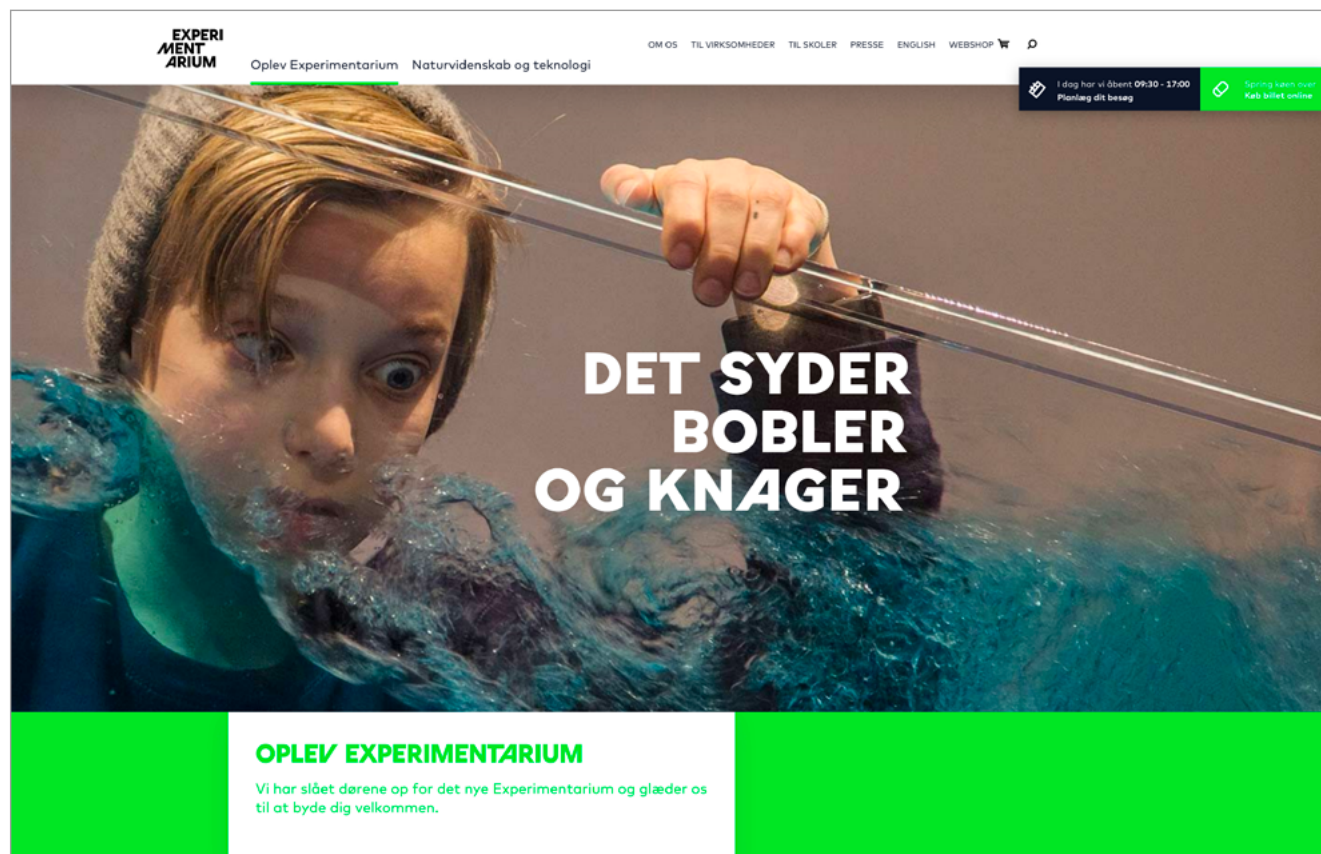
Mens det nye Experimentarium rejste sig på fundamentet af den gamle tappehal Tap Nord i Hellerup, blev en ny visuel identitet udviklet for at støtte lanceringen af det nye Experimentarium som et science center i absolut verdensklasse.

En fornyet udgave af Experimentariums brand blev udviklet i samarbejde med designbureauet Kontrapunkt og præsenteret for medarbejderne ved udgangen af 2015. Ved indgangen til 2016 var brandet klar til trinvis udrulning.

Brandet griber fat i Experimentariums inderste kerne: Den stærke faglighed og fascinationen ved naturvidenskab og teknologi, og det stiller skarpt på „Experimentarium øjeblikket“ – det transformerende øjeblik, hvor nysgerrighedens gnist springer.

Det syder, det bobler og det knager igen!

Med nedlukningen af Experimentarium City blev al fokus rettet mod lanceringen af det nye Experimentarium. Fra oktober 2016 blev der sat tryk på kom-

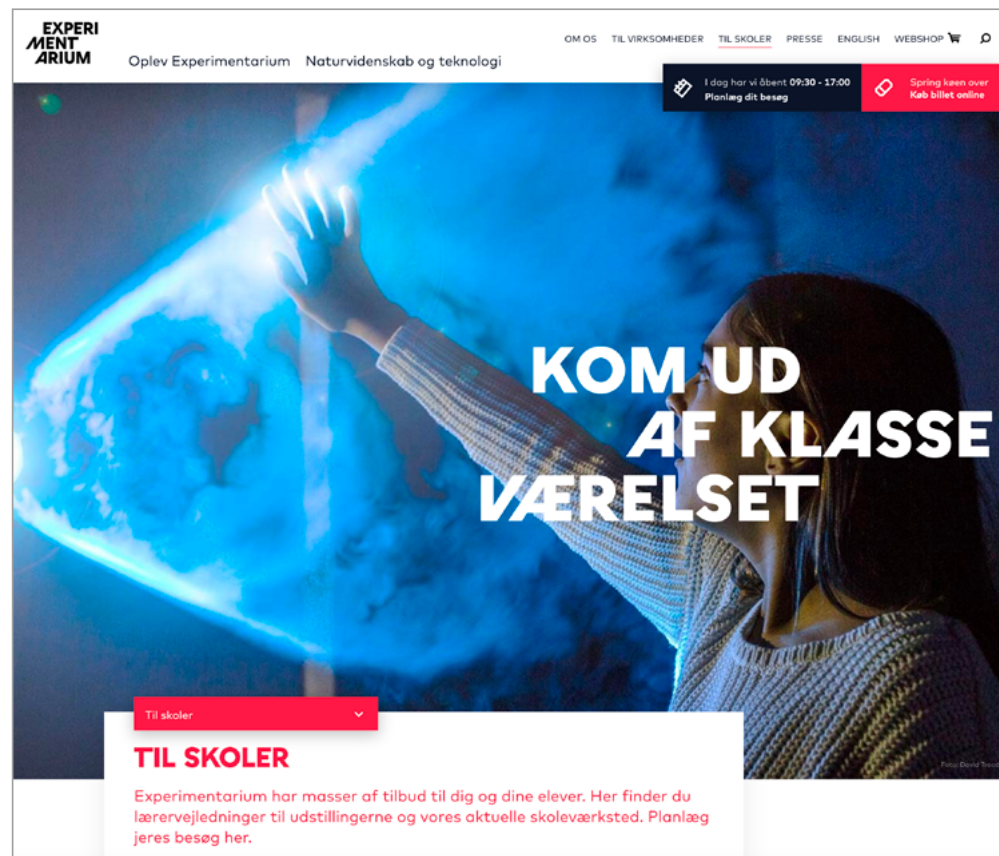
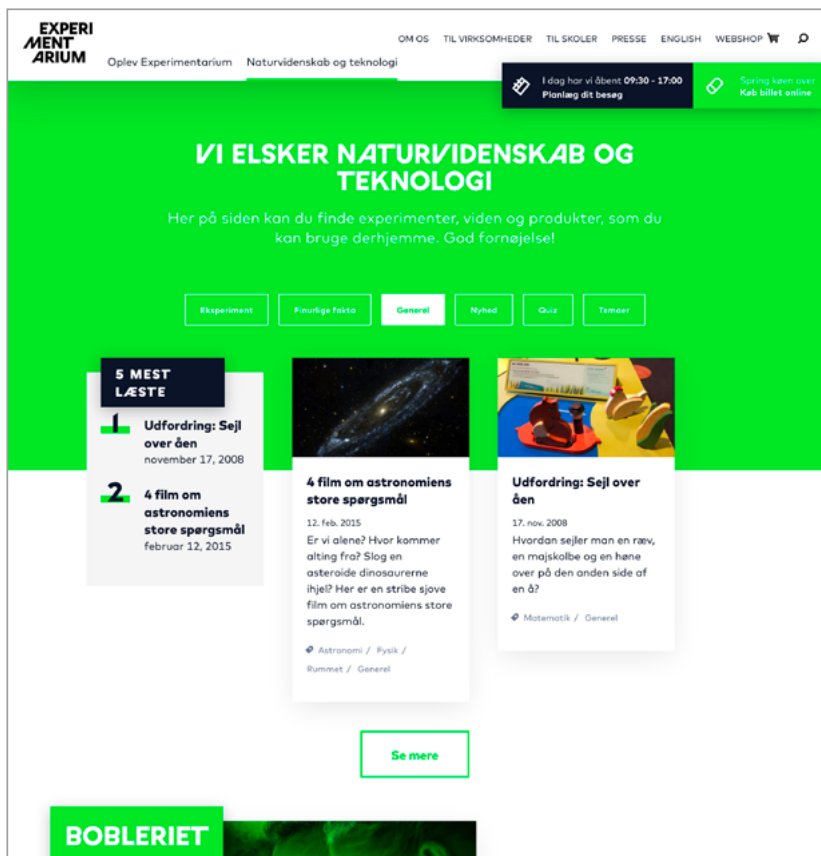
munikationen af åbningsdatoen den 26. januar 2017. Samtidig udvikledes lanceringskampagnens elementer og indsatser under budskabet: „Det syder igen“, „Det bobler igen“ og „Det knager igen“.

De sidste måneder af 2016 var en kraftanstrengelse af en slutspurt for at blive klar til lanceringen. Markedsførings- og pressearbejdet steg i intensitet, bl.a. med indgåelse af en række strategiske partnerskaber og succesfuld afvikling af previews på det nye Experimentarium for dansk og svensk presse.

I denne periode foregik også den strategiske rekruttering af profiler til de mange nye funktioner i organisationen, og en lang række driftsfunktioner i det nye hus blev trænet og testet, så alt kunne være parat til at modtage gæsterne på bedste vis fra den første dag.

Ny digital strategi

Et vigtigt mål for det nye Experimentarium var at tale med én stemme på tværs af de digitale platforme og understøtte den overordnede målsætning om at tiltrække 500.000 gæster i åbningsåret 2017.

Central i den nye digitale strategi var lanceringen af en ny hjemmeside, som skulle samle Experimentariums digitale tilstedeværelse under det nye brand. Hjemmesiden blev lanceret i oktober 2016 med det primære formål at sælge billetter, årskort, varer i webshoppen og arrangementer, sekundært at præsentere interessant naturvidenskabeligt stof og understøtte gæstens besøg i udstillingerne gennem bl.a. udstillingsbeskrivelser, digitalt kort, praktisk information mv.

De sociale medier er et væsentligt element i den digitale strategi for at kommunikere det nye brand. De sociale medier skal være platform for interaktion med brugerne og fungere som trafikkanal til hjemmesidens artikler og salgssider.

Fokus er lagt på Facebook og Instagram, og begge kanaler oplevede i 2016 en kraftig vækst i følgere og respons. Dertil har Experimentarium profiler på LinkedIn og Twitter.

BIDRAGS YDERE

Følgende har doneret til byggeriet af det nye Experimentarium

- A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal
- Aage og Johanne Louis-Hansens Fond
- Augustinus Fonden
- Villum Fonden
- Knud Højgaards Fond
- Ole Kirk's Fond
- Novo Nordisk Fonden
- Industriens Arbejdsgivere i København
- D/S NORDEN // D/S Orients Fond
- TORM Fonden
- TrygFonden
- Louis Petersens Legat

I 2008 købte Experimentarium den gamle tappehal med støtte fra Gentofte Kommune, Augustinus Fonden, Villum Kann Rasmussen Fonden, Oticon Fonden, Thomas B. Thriges Fond, DI samt Industriens Arbejdsgivere i København.

Følgende har støttet udstillinger og aktiviteter i det nye Experimentarium

- **TrygFonden**

Har støttet udstillingerne Den Interaktive Biograf, Strandkanten og Bliv Set i Trafikken.

- **Novo Nordisk Fonden**

Har støttet PULS Torvet.

- **Nordea-fonden**

Har støttet udstillingen Den Lille By.

- **Aage og Johanne Louis-Hansens Fond**

Har støttet udstillingerne Sansetunnellen, Bobleriet og Hovedbruddet.

- **Lundbeckfonden**

Har støttet udstillingerne Under Huden og Lyslabyrinten.

- **Industriens Fond**

Har støttet Idéværket og Opfindelsernes Hus.

- **A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal**

Har støttet udstillingen Havnen.

- **A.P. Møller – Mærsk Gruppen**

Har støttet udstillingen Havnen.

- **Knud Højgaards Fond**

Har støttet udstillingen Byggepladsen.

- **Tuborgfondet**

Har støttet projekterne Tappehalsuret og Gærcellen.

- **DONG Energy A/S**

Støtter udstillingen Energi Zonen.

- **Hempel Fonden**

Har støttet udstillingerne Havnen og Lyslabyrinten.

- **Carlsbergs Mindelegat**

Har støttet projekterne Tappehalsuret og Gærcellen.

- **Louis Petersens Legat**

Har støttet Bobleriet.

- **Otto Mønstedts Fond**

Har støttet udstillingen Lyslabyrinten.

- **Den Danske Maritime Fond**

Har støttet udstillingen Havnen.

- **Lauritzen Fonden**

Har støttet udstillingen Havnen.

- **D/S NORDEN // D/S Orients Fond**

Har støttet udstillingen Havnen.

- **TORM Fonden**

Har støttet udstillingen Havnen.

- **Danske Banks Fond**

Har støttet udstillingen Hovedbruddet.

- **Familien Hede Nielsens Fond**

Har støttet udstillingen Hovedbruddet.

REGNSKAB

RESULTATOPGØRELSE 2016 1. JANUAR – 31. DECEMBER

1000 kr.	Koncernen	
	2016	2015
Indtægter	48.905	64.348
Vareforbrug	-4.533	-2.891
Andre indtægter	20.926	5.004
Eksterne omkostninger	-12.852	-19.311
Bruttoresultat	52.446	47.149
Personaleomkostninger	-43.271	-48.215
Af- og nedskrivninger	-3.403	-5.500
Andre driftsomkostninger	-1.036	0
Driftsresultat	4.735	-6.566
Indtægter af kapitalandele	0	0
Indtægter af værdipapirer	-19	0
Andre finansielle indtægter	14	21
Andre finansielle omkostninger	-6	-55
Årets resultat	4.724	-6.600

	Koncernen		
	Grundkapital	Dispositionsfond	I alt
Egenkapital 1. januar 2016	300	7.378	7.678
Forslag til årets resultatdisponering		4.724	4.724
Egenkapital 31. december 2016	300	12.102	12.402

BALANCE

1000 kr.	Koncernen	
	2016	2015
Aktiver		
Grunde og bygninger	578.758	362.231
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	4.112	5.398
Materielle anlægsaktiver	582.870	367.629
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	0	0
Andre værdipapirer	273	390
Lejedepositum	407	0
Finansielle anlægsaktiver	680	390
Anlægsaktiver	583.550	368.019
Råvarer og hjælpematerialer	192	243
Varebeholdninger	192	243
Tilgodehavender fra salg	614	3.502
Tilgodehavende hos tilknyttede virksomheder	0	0
Andre tilgodehavender	15.605	13.055
Periodeafgrænsningsposter	62.890	23.738
Tilgodehavender	79.109	40.295
Likvider	16.674	21.956
Omsætningsaktiver	95.975	62.494
Aktiver	679.525	430.513

1000 kr.	Koncernen	
	2016	2015
Passiver		
Grundkapital	300	300
Dispositionsfond	12.102	7.378
Egenkapital	12.402	7.678
Andre hensættelser	513.646	368.251
Hensatte forpligtelser	513.646	368.251
Gæld til pengeinstitutter	63.255	9.816
Leverandører af varer og tjenesteydelser	48.777	4.420
Anden gæld	14.112	9.650
Periodeafgrænsningsposter	27.334	30.699
Kortfristede gældsforpligtelser	153.477	54.584
Gældsforpligtelser	153.477	54.584
Passiver	679.525	430.513

KLIK HER OG SE
EXPERIMENTARIUMS ÅRSRAPPORT

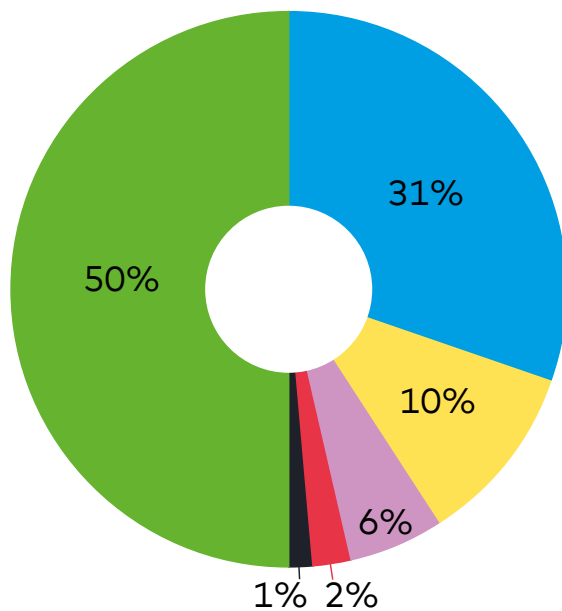
BESØGS TAL 2016

Antal besøgende	Realiseret
Børn	18.952
Voksne	28.951
Fribillet	2.761
Særarrangementer	910
Skoleelever/lærere	17.268
Institutioner/pædagoger	1.848
Årskort	6.636
I alt besøgende	77.326

I 2016 var Experimentarium åben for publikum frem til 16. maj

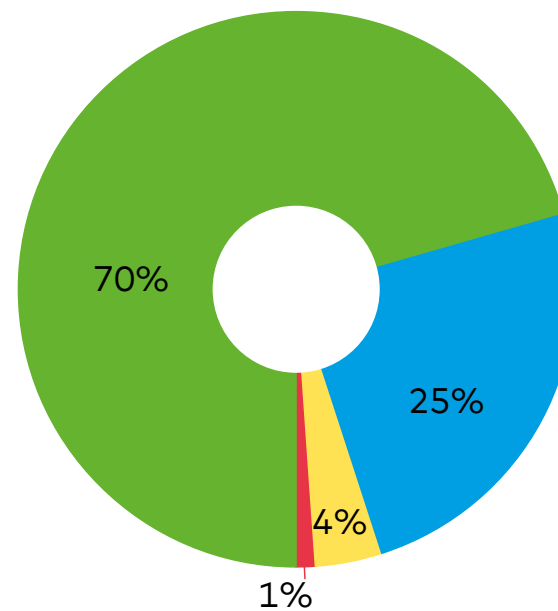

INDTÆGTER OG UDGIFTER

INDTÆGTER MIO KR.

Tilskud fra fonde	32,8 (50%)
Andre indtægter	19,8 (31%)
Entréindtægter	6,8 (10%)
Modtaget statsstøtte	3,6 (6%)
Indtægter butik	1,4 (2%)
Salg af serviceydelser	0,9 (1%)
I alt	65,3 mio. kr.

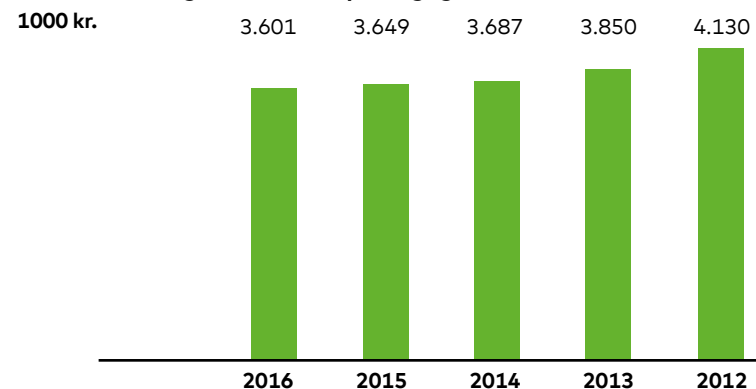
OMKOSTNINGER MIO KR.

Personale omk.	42,8 (70%)
Andre eksterne udgifter	14,9 (25%)
Afskrivninger	2,3 (4%)
Finansielle udgifter	0,6 (1%)
I alt	60,6 mio. kr.

PENGESTRØMS OPGØRELSE 1. JANUAR - 31. DECEMBER

1000 kr.	Koncernen	
	2016	2015
Årets resultat	4.724	-6.600
Årets afskrivninger tilbageført	3.381	4.708
Tilbageførsel af realisationsavancer	1.059	792
Urealiserede kursavancer tilbageført	22	0
Resultat af tilknyttede selskaber	0	0
Tilskud til køb af ejendom	1.533	1.533
Ændring i varebeholdninger	51	382
Ændring i tilgodehavender	-38.814	36.485
Ændring i kortfristet gæld (ekskl. bank og skat)	45.453	-10.502
Andre pengestrømme vedrørende driftsaktiviteter	144.134	45.209
Pengestrømme fra driftsaktivitet	161.542	72.008
Køb af materielle anlægsaktiver	-220.052	-174.345
Salg af materielle anlægsaktiver	100	0
Køb af finansielle anlægsaktiver	-407	0
Salg af finansielle anlægsaktiver	94	467
Pengestrømme fra investeringsaktivitet	-220.264	-173.878
Ændring i likvider	-58.722	-101.870
Likvider 1. januar	12.141	114.011
Likvider 31. december	-46.581	12.141

Tilskudsordningen for Videnspædagogiske Aktivitetscentre

Andre nøgletal

	2016	2015	2014	2013	2012
Antal gæster	77.326	197.215	196.295	287.390	308.042
Antal årskort*	0	5439	2396	5296	7514
Gennemsnitlig entréindtægt pr. gæst	88,15	91,55	93,7	85,33	91,45
Antal medarbejdere/årsværk	50/78	154/85	150/109	225/128	220/124

* der blev ikke solgt årskort i 2016, da vi vidste, vi skulle holde lukket en del af året.

Likvider 31. december specificeres således:

Likvider	16.673.517	21.956.343
Gæld til pengeinstitutter	-63.254.942	-9.815.592
Likvider, nettogæld	-46.581.425	12.140.751

Ovenstående er angivet i kr.

PROJEKTER OG MEDLEMSSKABER

Som et science center i verdensklasse med et vidt forgrenet netværk af partnere, er Experimentarium involveret i mange projekter både hjemme og i udlandet.

PROJEKTER

HYPATIA

Hypatia er et samarbejde mellem europæiske institutioner inden for naturfagsundervisning og formidling, der handler om kønsinklusion i naturvidenskaben. Projektets mål er at nedbryde kønsfordomme og barrierer, så de naturvidenskabelige fag bliver attraktive for alle. Projektet er særligt målrettet det såkaldte STEM-område (Science, Technology, Engineering and Mathematics).

TWIST

Experimentarium har stået i spidsen for dette nyskabende projekt, som har haft til formål at styrke bevidstheden om kvinders rolle og repræsentation i naturvidenskab.

SPIRAL

SPIRAL er et skoleudviklingsprojekt, der har til formål at udvikle og teste motiverende og engagerende undervisnings- og læringsforløb. Meningsfulde aktiviteter, god stemning og kreativitet er nogle af de faktorer, der øger folkeskoleelevers læringslyst. Spiral-projektet handler om elevers læringslyst i folkeskolen med fokus på dem, der ofte bliver tabt.

MEDLEMSSKABER

ECSITE

Ecsite er den europæiske sammenslutning af science centre, science museer og andre organisationer, hvis mission er at skabe interesse for naturvidenskab og teknologi. Ecsite blev skabt i 1990, og Experimentarium har været med fra starten. I dag er mere end 350 organisationer organiseret i Ecsite. Experimentarium er valgt til at være vært for Ecsites årsmøde i 2019.

ASTC

ASTC er den amerikanske parallelorganisation til Ecsite. I dag er ASTC en global organisation og samler mere end 600 medlemmer fra 50 forskellige lande. Experimentarium er fuldgældigt medlem af ASTC.

VPAC

VPAC står for Videnspædagogiske Aktivtetscentre. Experimentarium er et af de 16 danske centre, som er kendetegnet ved, at børn og voksne får viden og indsigt i natur, historie og videnskab gennem lærerige og udfordrende aktiviteter for alle sanser. Videnspædagogiske aktivtetscentre bygger bro mellem forskning, undervisningssektoren og 'Familien Danmark'. De 16 VidensPædagogiske AktivtetsCentre deler en årlig pulje fra staten, som i 2016 var på 18,3 mio. kr.

DET NYE
**EXPERI
MENT
ARIUM**

ÅBNEDE
26. JANUAR
2017

**EXPERI
MENT
ARIUM**

Tuborg Havnevej 7, 2900 Hellerup

Telefon: +45 39 27 33 33

Mail: info@experimentarium.dk

CVR: 10 45 55 37

SE VIDEO FRA ÅBNINGEN

